

Phong chỉ đạo cải tổ lại thành các đảng bộ của Việt kiều trực thuộc Trung ương sẽ được thành lập lại nay mai².

b. Tham gia soạn thảo và triển khai "Chương trình hành động của Đảng" tạo bước phát triển mới cho cách mạng Việt Nam

Trong khoảng thời gian cuối năm 1932, dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Đồng chí Lê Hồng Phong, ngoài việc tổ chức, cơ cấu lại mạng lưới cơ sở đảng trong nước, liên tục vận động cán bộ trong nước sang huấn luyện, bồi dưỡng lý luận cách mạng, đồng chí còn chỉ đạo thành lập một Ban lãnh đạo lâm thời của Đảng. Ban lãnh đạo thống nhất chủ trương tuyên truyền, học tập và hành động theo nội dung của bản kế hoạch "Chương trình hành động của Đảng" do Đồng chí Lê Hồng Phong soạn thảo đã được Quốc tế Cộng sản thông qua. Đây là vấn đề có ý nghĩa hết sức quan trọng. Bởi trong lúc cách mạng Việt Nam bị khủng bố trắng, giữa lúc Đảng đang gặp thoái trào, những tư tưởng dao động, cơ hội đang thừa cơ trỗi dậy, "Chương trình hành động của Đảng" như một luồng gió mới tiếp sức cho cán bộ, đảng viên và nhân dân giữ được niềm tin vững chắc vào tiền đồ cách mạng, đẩy lùi tư tưởng cầu an, hoang mang dao động, tạo điều kiện cho việc khôi phục nhanh chóng hệ thống tổ chức của Đảng và phong trào cách mạng của nhân dân. Bản "Chương trình hành động của Đảng" đã được Đồng chí Lê Hồng Phong dùng làm tài liệu giảng dạy cho cán bộ các lớp ở Quảng Tây (Trung Quốc), đồng thời còn được nhân bản đưa về nước làm tài liệu tuyên truyền, giáo dục cho đông đảo cán bộ đảng viên và nhân dân trong nước, do đó, nó còn có tác dụng thiết thực to lớn hơn.

Như vậy, cho đến cuối năm 1933, bằng năng lực, trí tuệ và quyết tâm phi thường, Đồng chí Lê Hồng Phong đã bước đầu hoàn thành trọng trách mà Quốc tế Cộng sản giao cho, xây dựng lại hệ thống tổ chức của Đảng trong cả nước, khôi phục các cơ sở cách mạng và khơi dậy niềm tin của nhân dân đối với Đảng, với cách mạng. Dưới sự lãnh đạo của Đồng chí Lê Hồng Phong, các tổ chức đảng trong nước dần dần hoạt động trở lại và ngày càng lớn mạnh, phong trào cách mạng hồi sinh.

c. Chủ trì thành lập và đứng đầu Ban lãnh đạo của Đảng ở nước ngoài

Cùng với việc khôi phục hệ thống cơ sở, tổ chức đảng trong nước, vấn đề khôi phục bộ chỉ huy, cơ quan lãnh đạo cao nhất của Đảng ở nước ngoài cũng được Đồng chí Lê Hồng Phong hết sức chú trọng. Đồng chí Lê Hồng Phong quyết định thành lập Ban lãnh đạo của Đảng ở nước ngoài (còn gọi là Ban Chỉ huy ở ngoài).

Tháng 3 năm 1934, dưới sự chủ trì của Đồng chí Lê Hồng Phong, Hội nghị thành lập Ban Chỉ huy ở ngoài của Đảng được tiến hành, dự Hội nghị có 5 đồng chí³. Hội nghị thảo luận về tình hình Đông Dương, tình hình hoạt động của Đảng ở Bắc Kỳ, Trung kỳ, Nam Kỳ và Lào; thông tin về tình hình của Đảng Cộng sản Xiêm... Đặc biệt, Hội nghị bàn bạc và thông qua các bản Điều lệ của Công đoàn, Đoàn thanh niên cộng sản, Nông

hội đỏ... Sau hội nghị, Đồng chí Nguyễn Văn Dực được cử về Nam Kỳ chỉ đạo thành lập Xứ ủy Nam Kỳ. Trên cơ sở hệ thống tổ chức, cơ sở Đảng được khôi phục và phát triển, Ban Chấp ủy Trung ương lâm thời cũng được thành lập ở Nam Kỳ, Ban Chỉ huy ở ngoài gấp rút chuẩn bị cho việc tiến tới Đại hội lần thứ nhất của Đảng được triệu tập vào năm sau (năm 1935).

Vậy là chỉ sau một thời gian ngắn nhận nhiệm vụ trở về nước, mặc dù mạng lưới mật thám lùng sục gắt gao, Đồng chí Lê Hồng Phong vẫn kiên định mục tiêu, nhiệm vụ cách mạng, tìm bắt liên lạc được với cơ sở đảng ở trong nước, từ đó móc nối, khôi phục tổ chức, đào tạo cán bộ, bổ sung cho đội ngũ cán bộ đã bị bắt, bị giết trong thời kỳ khủng bố trắng, dần dần khôi phục lại hệ thống cơ sở Đảng trong toàn quốc. Các tổ chức đảng ở hải ngoại như đảng bộ Việt kiều ở Xiêm, ở Lào cũng được chỉnh đốn, củng cố, góp phần đưa phong trào cách mạng trong nước phát triển lên một bước mới.

Đặc biệt, với việc thành lập Ban Chỉ huy ở ngoài, mà vai trò như Ban Chấp hành Trung ương lâm thời đã có tác động hết sức to lớn với phong trào cách mạng trong nước. Trước hết là duy trì niềm tin của nhân dân đối với Đảng, đồng thời khẳng định sức sống mãnh liệt và vị trí lãnh đạo của Đảng, không một thế lực nào có thể dập tắt được. Song trên hết, sự hoạt động tích cực của Ban Chỉ huy ở ngoài, trong đó phải kể đến những cống hiến to lớn, hoạt động không mệt mỏi của Đồng chí Lê Hồng Phong, đã góp phần quan trọng đưa Đảng ta trở lại vai trò lãnh đạo cách mạng, hệ thống tổ chức của Đảng từ cơ sở tới Trung ương đã dần dần được khôi phục, tạo tiền đề thuận lợi cho các bước phát triển của cao trào cách mạng cả nước ở giai đoạn sau.

2. Lê Hồng Phong - Một trong những học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Sự gặp gỡ giữa lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc với Đồng chí Lê Hồng Phong đã mở ra một bước ngoặt trong cuộc đời hoạt động cách mạng của người thanh niên xứ Nghệ. Là thế hệ cán bộ đầu tiên được lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc trực tiếp tuyển chọn, huấn luyện và đào tạo, Đồng chí Lê Hồng Phong đã được nghe những bài giảng đầu tiên về lịch sử phong trào cách mạng thế giới và cách mạng giải phóng dân tộc, về những nguyên lý của chủ nghĩa Mác-Lênin... Những bài học đó đã dẫn dắt và nâng tầm nhận thức của Đồng chí Lê Hồng Phong, từ một thanh niên giàu lòng yêu nước, dám xả thân vì sự nghiệp cứu nước, cứu dân, trở thành người cộng sản và là người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Ngay từ khi được dự khóa huấn luyện chính trị ở Quảng Châu (năm 1925), Đồng chí Lê Hồng Phong đã bộc lộ tư chất, tài năng của một người cán bộ cách mạng và được lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc phát hiện. Chính vì thế, Người đã gửi đồng chí vào những cơ sở đào tạo cán bộ cao cấp của Chính phủ Trung Hoa và trường đào tạo lãnh tụ của Quốc tế Cộng sản ở Liên Xô.

Trong suốt thời gian Đồng chí Lê Hồng Phong đi học tập, đào tạo ở Liên Xô, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc vẫn thường xuyên liên lạc thông qua đường dây của Quốc tế Cộng

sản. Trong bức thư lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc gửi Đồng chí Lê Hồng Phong ngày 02 tháng 3 năm 1930, Người thân mật gọi là: “Gửi Hồng Phong Lão”, thông báo về sự kiện ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam, đồng thời khẳng định: “Trong nước bây giờ đã có đảng thống nhất vững vàng, không còn tẻ chia lìa ấu trĩ như trước nữa”⁴. Điều đó thể hiện sự theo dõi, quan tâm đặc biệt của lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đối với Đồng chí Lê Hồng Phong. Không phụ lòng của người thầy dẫn dắt - lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc, Đồng chí Lê Hồng Phong đã từng bước trưởng thành cả về nhận thức lý luận và năng lực lãnh đạo.

Với những đóng góp to lớn đối với việc khôi phục và phát triển phong trào cách mạng Việt Nam trong những năm 1932 - 1935, Đồng chí Lê Hồng Phong được mời tham gia Đại hội VII của Quốc tế Cộng sản và được bầu làm Ủy viên Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản, được Đại hội lần thứ nhất của Đảng Cộng sản Đông Dương bầu làm Tổng Bí thư của Đảng.

Trong thời kỳ Mặt trận Dân chủ Đông Dương (năm 1936 - 1939), với vai trò Ủy viên Thường vụ Ban Chấp hành Trung ương, Đồng chí Lê Hồng Phong đã có rất nhiều đóng góp vào việc hình thành chủ trương, đường lối của Đảng, góp phần đưa cách mạng Việt Nam phát triển lên một tầm cao mới. Đồng chí Lê Hồng Phong đã thể hiện một tấm gương sáng ngời của người cộng sản: sống vì Đảng, chết không rời Đảng, trọn đời hy sinh phấn đấu vì độc lập, tự do của dân tộc, vì hạnh phúc của nhân dân. Đồng chí Lê Hồng Phong xứng đáng là một trong những học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

3. Lê Hồng Phong - Tấm gương người cộng sản kiên cường

Ngày 22 tháng 6 năm 1939, Đồng chí Lê Hồng Phong bị thực dân Pháp bắt tại Sài Gòn. Biết đồng chí là cán bộ lãnh đạo cao cấp của Đảng, bọn mật thám dùng mọi thủ đoạn tra tấn dã man; dụ dỗ, lừa phỉnh, nhưng chúng không lay chuyển được tinh thần và ý chí của người cộng sản kiên cường. Không đủ chứng cứ để buộc tội, tòa án của đế quốc Pháp đành kết án đồng chí 6 tháng tù giam và 3 năm quản thúc ở Nghệ An. Mặc dù bị quản thúc, theo dõi chặt chẽ, đồng chí vẫn dành thời gian để viết báo, bí mật gửi cho các tờ báo của Đảng như tờ Dân Chúng, Phương Đông tạp chí... thể hiện tinh thần chiến đấu ngoan cường của người cách mạng kiên trung.

Chính vì thế, thực dân Pháp rất sợ người lãnh tụ cộng sản mà chúng gọi là: “tên phiến loạn nguy hiểm”, cho nên, khi chiến tranh thế giới thứ II bùng nổ, dù đang trong thời gian quản thúc tại quê, nhưng mật thám Nam Kỳ đã ra Nghệ An bắt Đồng chí Lê Hồng Phong và áp giải vào giam giữ tại Sài Gòn. Trong gần 1 năm trời bị tra tấn, hành hạ, kẻ địch tìm mọi cách để khép đồng chí vào tội tử hình, nhưng không đủ chứng cứ, chúng giờ đủ mọi thủ đoạn, kể cả dùng đòn tâm lý hòng lung lạc tinh thần của đồng chí. Biết Đồng chí Lê Hồng Phong và Đồng chí Nguyễn Thị Minh Khai là vợ chồng, có con nhỏ (Lê Nguyễn Hồng Minh) mới được mấy tháng, chúng đưa Đồng chí Nguyễn Thị Minh Khai đến gặp Đồng chí Lê Hồng Phong, hy vọng 2 người sẽ nhận nhau, qua đó

chúng có cơ khép tội đồng chí dính líu tới “âm mưu lật đổ chính phủ Nam Kỳ”. Mặc dù hai vợ chồng lâu ngày không được gặp nhau, nay gặp lại trong cảnh tù đầy, sống chết chia ly không biết thế nào, lòng đầy thương cảm, nhưng đồng chí vẫn kìm nén tình cảm riêng, kiên quyết phủ nhận mọi chứng cứ của kẻ thù đưa ra, làm thất bại âm mưu của chúng. Mặc dù vậy, thực dân Pháp vẫn buộc tội đồng chí phải “chịu trách nhiệm tinh thần” cho cuộc Khởi nghĩa Nam Kỳ, kết án 5 năm tù giam và 10 năm quản thúc, đầy ra Côn Đảo.

Trong những ngày bị biệt giam trong hầm đá, hoặc trong Banh II, nơi giam giữ tù cộng sản, kẻ thù luôn tìm cách hành hạ, tra tấn, đánh đập dã man Đồng chí Lê Hồng Phong, hòng làm nhụt tinh thần, ý chí của người lãnh đạo cộng sản. Có lần đồng chí vừa bung bát cơm lên ăn thì bọn cai ngục xông vào đánh túi bụi; bát cơm của đồng chí bị nhuộm đỏ, do máu chảy từ đầu, mặt rớt vào, nhưng đồng chí vẫn thản nhiên ngồi ăn “bát cơm chan máu”, với quyết tâm phải sống để “còn sống, còn chiến đấu”. Những trận đòn thù tàn ác, dã man, liên tục đã làm Đồng chí Lê Hồng Phong dần dần kiệt sức, đồng chí đã vĩnh biệt anh em, đồng chí vào trưa ngày 06 tháng 9 năm 1942.

Đồng chí Lê Hồng Phong hy sinh khi mới 40 tuổi đời, trong đó có hơn 20 năm liên tục hoạt động, cống hiến cho Đảng, cho cách mạng. Trước lúc đi xa, Đồng chí Lê Hồng Phong còn căn dặn: “Nhờ các đồng chí nói với Đảng rằng, tới giờ phút cuối cùng, Lê Hồng Phong vẫn một lòng tin thắng lợi về vang của cách mạng”. Đó là lời chào của người cộng sản bất tử Lê Hồng Phong với anh em, đồng chí trước khi đi về cõi vĩnh hằng. Cho đến giờ phút cuối cùng, đồng chí vẫn tỏ rõ khí phách hiên ngang, ý chí kiên cường, bất khuất. Đồng chí là người chiến sĩ cộng sản tiêu biểu cho chủ nghĩa anh hùng cách mạng Việt Nam. Hình ảnh, tên tuổi và sự nghiệp của đồng chí mãi mãi được khắc ghi trong trái tim, tâm hồn của các thế hệ người Việt Nam hôm nay và mai sau./.

BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG

- 1: Báo cáo gửi Quốc tế Cộng sản (ngày 15 tháng 01 năm 1935), theo nguồn từ sách: "Lê Hồng Phong - Người cộng sản kiên cường", Sđd, tr. 685-695.
- 2: Theo Báo cáo gửi Quốc tế Cộng sản của Lê Hồng Phong (tức Hải An ngày 15 tháng 01 năm 1935), tài liệu đã dẫn, tr 690-694.
- 3: Có tài liệu của Lê Hồng Phong nói chỉ có 03 người dự Hội nghị, nhưng trong Báo cáo ngày 15 tháng 01 năm 1935, danh sách tham dự có nêu đầy đủ tên của 05 người gồm: Lê Hồng Phong, Hà Huy Tập, Nguyễn Văn Dật, Nguyễn Văn Tham và Trần Văn Chấn.
- 4: Hồ Chí Minh toàn tập, tập 3, NXB. CTQG.H.2000: tr 39.